

Plats och tid @Teams, Styrelserummet, Regionkontoret kl. 10:00-15:15

Beslutande ledamöter Fredrik Åberg Jönsson (V) (ordförande)
Jan Lahenkorva (S) (vice ordförande)
Alexander Hägg (M) (2:e vice ordförande) §§1-13, §15
Jasmine Larsson (S) §§7-15
Sven-Åke Toresen (S)
Irene Bogren (S)
Fredric Bergstedt (S)
Tommy Ljung (M) §§1-13, §15
Katja Samuelsson (SD)
Jörgen Bengtson (C)
Bernt Larsson (SVG) §§1-13, §15
Peter Åkerström (KD) §§1-13, §15
Katarina Hedberg (S) §§1-6 ersätter Jasmine Larsson (S)
David Ling (MP) ersätter Albin Yxell (SD)

Ej tjänstgörande ersättare Katarina Hedberg (S) §§7-15
Jim Svensk Larm (S)
Anders Fogeus (M)
Carl-Ewert Olsson (C)
Samuel Gonzalez (V) §§6-15
Per-Ola Grönberg (L) §§1-13

Övriga närvarande Alexander Hägg (M) (2:e vice ordförande) §14
Tommy Ljung (M) §14
Bernt Larsson (SVG) §14
Peter Åkerström (KD) §14

Underskrifter

Sekreterare
Kajsa Jansson Gladh

Ordförande
Fredrik Åberg Jönsson (V)

Justerande
Alexander Hägg (M)

ANSLAG/BEVIS Protokoll är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ Hållbarhetsnämnd
Sammanträdesdatum 2022-02-02
Datum för anslags uppsättande 2022-02-08 **Datum för anslags nedtagande** 2022-03-03
Förvaringsplats för protokollet Regionens diarium
Underskrift
Kajsa Jansson Gladh

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum

2022-02-02

Jan-Olof Friman (Förvaltningschef)
Kajsa Jansson Gladh (Nämndsekreterare)
Hanna Höghilem (Avdelningschef)
Malin Lidov Heneryd (Avdelningschef)
Andréas Eriksson (Avdelningschef)
Monica Westlund (Enhetschef) §5
Emma Mårtensson (Strateg) §5
Julia Cederstrand (Strateg) §6
Katarina Nilsson (Controller)
Johnny Olofsson (Enhetschef) §14
Linda Landström (Utvecklingsstrateg) §13
Eva Hultgren (Facklig företrädare)
Sara Sjölin (Facklig företrädare)
Olof Linde (Strateg) §5
Marie Asplind (Strateg) §5
Katrien Vanhaverbeke (Utvecklingsdirektör) §§5-15

Utses att justera

Alexander Hägg (M)

Justeringens plats och tid

, 2022-02-07 00:00

Protokollet omfattar

§§1-15

Justeraande sign

Utdragsbestyrkande

ÄRENDELISTA

- §1 Val av justerare
- §2 Fastställande av dagordningen
- §3 Anmälningar för kännedom
- §4 Redovisning av delegeringsbeslut
- §5 Uppföljning och information
- §6 Remiss - Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033 - I2021/02884 - TRV2021/79143
- §7 Redovisning av medelsförvaltning 2021
- §8 Uppföljning - Internkontrollplan 2021
- §9 Internkontrollplan 2022
- §10 Verksamhetsplan 2022
- §11 Remiss- Länsplan för regional transportinfrastruktur i Västmanland 2022-2033
- §12 Remiss - Förslag till Länsplan för regional transportinfrastruktur för Dalarna 2022-2033
- §13 Gemensam underhållsdepå för tåg, Region Gävleborg och Tåg i Bergslagen
- §14 Trafikplan 2023
- §15 Av ledamöter väckta frågor

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum
2022-02-02

§1

Val av justerare (HN 2022/1)**Beslut**

Hållbarhetsnämnden utser Alexander Hägg (M) att tillsammans med ordförande justera dagens protokoll.

Justering sker senast måndag 14 februari 2022.

Förslag till beslut

Hållbarhetsnämnden utser Alexander Hägg (M) att tillsammans med ordförande justera dagens protokoll.

Justering sker senast måndag 14 februari 2022.

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum
2022-02-02

§2

Fastställande av dagordningen (HN 2022/2)**Beslut**

Hållbarhetsnämnden fastställer dagordningen.

Förslag till beslut

Hållbarhetsnämnden fastställer dagordningen.

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum
2022-02-02

§3

Anmälningar för kännedom

Beslut

Hållbarhetsnämnden har tagit del av anmälningarna.

Sammanfattning

- SKR genomför digitala studiebesök i Gävleborg 18 februari 2022.
- RF-SISU Gävleborg - Inbjudan till Temakonferens 2022 (rfsisu.se)
- Save the date! - Välkommen till årets första Regionträff den 7 april! (idrelay.com)

Förslag till beslut

Hållbarhetsnämnden har tagit del av anmälningarna.

Anmälningar

- RS-2021.32247 RS 2020/2508-3 §404 RF Budget 2022 och ekonomisk plan 2023 - 2024
- RS-2021.32283 RS 2021/12-9 §442 RF Motion - Inför en förarlegitimation inom kollektivtrafiken på uppdrag av regionen
- RS-2021.33168 RS 2021/2493-1 §231 RS Redovisning av medelsförvaltning år 2022
- RS-2021.33881 RS 2021/2729-2 §470 RF Avsägelse av uppdrag som ersättare i hållbarhetsnämnden
- RS-2021.33886 RS 2021/1925-4 §475 RF Prisjustering av kombinationsbiljetter X-trafik/UL
- RS-2021.33890 RS 2020/1786-28 §479 RF Medborgarförslag - Gör kollektivtrafiken i Gävleborgs län till en säkrare och modernare verksamhet

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum
2022-02-02

§4

Redovisning av delegeringsbeslut (HN 2022/4)**Beslut**

Hållbarhetsnämnden har tagit del av delegeringsbeslutet.

Förslag till beslut

Hållbarhetsnämnden har tagit del av delegeringsbeslutet.

Beslutsunderlag

- Delegationsrapport 2021 12
- Delegationsrapport 2022 01

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum
2022-02-02

§5

Uppföljning och information (HN 2022/5)

Beslut

Hållbarhetsnämnden har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Statusrapport – Kollektivtrafiken

Andréas Eriksson informerar om att det för närvarande råder ett mycket ansträngt läge för trafikföretagen på grund av sjukskrivningar. Problematiken gällande trängsel förekommer, men inte i någon större utsträckning.

På grund av den senaste tidens ökade smittspridning och i dialog med skyddsombuden, har beslut fattats att återigen stänga framdörrarna. X-trafik har sedan beslutet en överenskommelse med skyddsombuden som innebär avstämningar varannan vecka.

Inom tågtrafiken råder även där stor problematik gällande sjukskrivningar, främst när det gäller SJs medarbetare och avgångar.

Läget inom den särskilda kollektivtrafiken är mer stabil, även om det är högt tryck på sjukresor vilket har resulterat i långa väntetider.

Pågående upphandling – Gästrikland

Ärendet ligger alltså hos Förvaltningsdomstolen.

Pågående upphandling – Serviceresor

Monica Westlund ger en lägesbeskrivning av upphandlingen av serviceresor. Efter föregående års överprövningar av tilldelningar, meddelar Högsta förvaltningsdomstolen 23 december 2021 det slutliga beslutet att prövningstillstånd nekats och därmed är ärendet avslutat.

För närvarande pågår avtalstecknande med 26 trafikföretag och avtalstiden är 2023-04-03 till 2028-04-02. Ytterligare upphandlingar planeras i de områden där X-trafik ej har haft möjlighet att tilldela det uppskattade behovet.

X-trafik och Inköpsavdelningen kommer tillsammans att genomföra uppstartsmöte under april-juni 2022 med de trafikföretag som tecknat avtal, dels för genomgång av villkor dels för att säkerställa rätt bemanning och fordon.

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Ny beviljad social investering

Emma Mårtensson informerar om ”Steget(t)”, en social investering där samverkansparterna utgörs av Försörjningsstödsenheten, Bollnäs kommun och Föreningsalliansen. Projektet syftar till ett utvecklat arbetssätt för bedömning av arbetsförmåga som ska resultera i rätt insats i rätt tid och av rätt instans.

Behovet ska mötas för de individer med långvarigt utanförskap och där det idag saknas effektiva metoder för återgång till sysselsättning. Individerna behöver en låg tröskel som möjliggör en återgång till egen försörjning alternativt rätt form av ersättning. Föreningsalliansen kan bistå med den låga tröskeln genom arbetsträning tillsammans med en bedömning av arbetsförmåga hos Fritidsbanken. Det nya arbetssättet kommer att innebära att socialtjänstens medarbetare arbetar på plats hos Fritidsbanken, och att de tillsammans samverkar i utformningen av olika stationer för bedömning av arbetsförmåga.

Målet för deltagarna är att 70% ska komma vidare till egen försörjning i form av arbete, studier eller sjuk- eller aktivitetsersättning. Deltagarnas hälsa och självförtroende har förbättrats genom att bryta sin egen isolering och skapat bättre struktur i vardagen. För verksamheterna är målet fler platser för bedömning av arbetsförmåga, en implementering av arbetssättet i Bollnäs kommun och spridning i andra kommuner och regioner. Vidare ses ett utvecklat samarbete mellan olika aktörer som samlas kring individen.

Exempel på långsiktiga effekter är minskade kostnader för försörjningsstöd, minskad barnfattigdom och sjukvårdskonsumtion. Vidare ses även en möjligheten för snabbare processer vid matchning av individ och sysselsättning efter arbetsförmågebedömning. Uppstart av projektet är planerat till Q2 2022.

Ur Årsplanen, Mål 4: Öka hållbarheten och andelen förnyelsebart i länets transport- och energisystem

Malin Lidov Heneryd, Olof Linde och Marie Asplund föredrar Mål 4 i årsplanen med fokus på förnybar energiproduktion och energianvändning.

Arbetet med en hållbar utveckling drivs främst inom två områden; en omställning inom klimat och miljö samt digitaliseringen och ett uppkopplat samhälle. En central del i helhetslösningen är elektrifiering, en lösning som dock ställer nya krav på elförsörjning.

Arena Elkraft är en regional samverkanarena för kunskapsbyggande och samordning inom elkraftförsörjning, samt dess betydelse för länets långsiktiga utveckling och omställning. I samverkanarenan ingår kommuner och regionala aktörer, näringsliv och industri. Även företag inom elkraftsdistribution- och produktion.

En utgångspunkt för arenans arbete var betydelsen av en gemensam nulägesbild samt framtida behov och tillgång av elkraft i länet. Med hjälp av Sweco arbetades därför en systemanalys

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum
2022-02-02

fram under föregående år. Systemanalysen ska dels bidra till en ökad kunskap inom området, dels öka förståelsen för de drivkrafter och utmaningar som ett ökat behov av elkraft bidrar till.

I nuläget råder ingen akut brist gällande nätkapaciteten i Gävleborg vid en normal ökning av el. Som en del i länets utveckling ses dock ett ökat behov av el i form av nya etableringar med stort elbehov och en ökad andel eldrivna fordon och transporter.

Förslag till beslut

Hållbarhetsnämnden har tagit del av informationen.

Beslutsunderlag

- Presentation - Upphandling, särskild kollektivtrafik
- Presentation - Ny social investering
- Presentation - Ur Årsplanen, Mål 4

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum
2022-02-02

§6

Remiss - Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033 - I2021/02884 - TRV2021/79143 (RS 2021/2824)**Beslut**

Hållbarhetsnämnden har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Den finansiella ramen är sammanlagt 851 mdkr. De övergripande utgångspunkterna utgörs av de transportpolitiska målen inklusive klimatmålen, ett övergripande synsätt gällande trafikslag samt att planen ska bidra till regional utveckling och svensk konkurrenskraft. Därtill finns ett antal mer specifika krav som handlar bland annat om öronmärkta medel till nya stambanor och Norrbottniabanan. Emellertid anses inte planen gå ihop rent ekonomiskt då utvecklingsanslaget i stora delar redan är in-tecknat av olika projekt.

Utdrag från Region Gävleborgs generella synpunkter:

- Gällande plan 2018-2029 ska fullföljas
- Brister i kostnadskontrollen leder till svårigheter för planering på nationell, regional och kommunal nivå
- Stöd till Trafikverkets förslag gällande de nya stambanorna och att de ska finansieras utanför ram
- Företagsetableringar i norra Sverige, men även Gävleborgs industrier ställer krav på ett effektivt och hållbart transportsystem

Utdrag från Region Gävleborgs specifika synpunkter:

- Krav på omtag gällande etappen Gävle - Kringlan
- Prioritering av effektiv utbyggnad av hela Ostkustbanan
- Region Gävleborg ser senareläggningen av sträckan E4 Kongsberget - Gnarp som mycket beklaglig
- Ramen för Länsplanen behöver utökas

Förslag till beslut

Hållbarhetsnämnden har tagit del av informationen.

Beslutsunderlag

- Presentation - Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum
2022-02-02

§7

Redovisning av medelsförvaltning 2021 (HN 2021/5)**Beslut**

Hållbarhetsnämnden beslutar följande

1. Redovisning av medelsförvaltning januari – december 2021 godkänns
2. Redovisningen överlämnas till Regionstyrelsen

Sammanfattning

Hållbarhetsnämnden redovisar medelsförvaltning för perioden januari-december 2021.

Förslag till beslut

Hållbarhetsförvaltningen föreslår Hållbarhetsnämnden besluta följande

1. Godkänna redovisning av medelsförvaltning januari – december 2021
2. Redovisningen överlämnas till Regionstyrelsen

Expedieras till

Regionstyrelsen

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Redovisning av medelsförvaltning januari-december 2021
- Hållbarhetsnämnden uppföljning mål i årsplan med förvaltningsmål jan-dec 2021, Bilaga 1
- Presentation - Medelsförvaltning 2021
- §197 RS Redovisning av medelsförvaltning år 2021

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

§8

Uppföljning - Internkontrollplan 2021 (HN 2020/230)

Beslut

Hållbarhetsnämnden beslutar följande

1. Redovisningen av internkontrollplanens uppföljning för år 2021 godkänns.

Sammanfattning

Katarina Nilsson föredrar förvaltningens internkontrollplan och dess process. Utifrån tidigare genomförd riskanalys och resultat, arbetar förvaltningen i enlighet med framtagna aktivitetsplan för att åtgärda de mest kritiska riskerna. Återredovisning och uppföljning av internkontrollplan sker i samband med redovisning av medelsförvaltningen och skriftlig återkoppling sker från samtliga nämnder till Regionstyrelsen vid års slut.

Under året var det främst målområdet *En ekonomi i balans* som var bekymmersam, och var en direkt konsekvens av Covid-19 och minskade resandeintäkter. Dock utifrån det redovisade resultatet vid delårsbokslutet i augusti 2021, beslutades att finansiering inom ramen för budgetreserven skulle godkännas upp till prognos.

Beslutsunderlag

- §67 HN Uppföljning - Internkontrollplan 2021
- Presentation - Internkontrollplan 2021

Paragrafen är justerad

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum
2022-02-02

§9

Internkontrollplan 2022 (HN 2021/163)**Beslut**

Hållbarhetsnämnden beslutar följande

1. Förslaget till internkontrollplan 2022 för Hållbarhetsnämnden antas

Sammanfattning

Förvaltningen har upprättat ett förslag till internkontrollplan för Hållbarhetsnämnden. Se bilaga 1. Internkontroll är den process som har till syfte att ge en rimlig försäkring att nämndens mål uppnås genom en ändamålsenlig och effektiv verksamhet. Internkontrollen ska också säkerställa efterlevnad av tillämpliga lagar och förordningar samt tillförlitlig ekonomisk rapportering.

Internkontroll påverkar alla delar av organisationen och är inte begränsad till uppföljning av ekonomi. Den kan ses som en del av verksamheten, närmare bestämt en del av systemet för styrning och ledning och kan till exempel omfatta riskbedömningar för organisationens verksamhet, uppföljning av mål, utarbetandet av lämpliga arbetsrutiner och hjälpmedel samt kontroll i efterhand av att rutiner följs.

Förslag till beslut

Hållbarhetsnämnden föreslås besluta följande

1. Förslaget till internkontrollplan 2022 för Hållbarhetsnämnden antas

Expedieras tillRegionstyrelsen
Internkontrollenheten**Beslutsunderlag**

- Tjänsteskrivelse - Internkontrollplan 2022, Hållbarhetsnämnden
- Presentation - Internkontrollplan 2022
- §121 HN Internkontrollplan 2022

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

§10

Verksamhetsplan 2022 (HN 2021/164)**Beslut**

Hållbarhetsnämnden har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Hanna Höghielm, Malin Lidov Heneryd och Andréas Eriksson föredrar respektive avdelnings verksamhetsplan 2022. Utgångspunkten är de beslutade politiska inriktningsmålen och budget. Utifrån de politiska inriktningarna finns dels förvaltningsmål, dels avdelningsmål samt kopplade aktiviteter för avdelningarna för att nå målen.

Folkhälsa och hållbarhet

Avdelningens uppdrag är att vara ett kunskapsstöd inom folkhälsa, mänskliga rättigheter och hållbarhetsintegrering inom det regionala tillväxtuppdraget. Uppdraget innebär exempelvis samordning, metodutveckling och utbildning både internt i organisationen, men även med andra aktörer i länet. Exempel på aktiviteter är kopplade till implementering av dels Jämlikhetsutredningens slutsatser, dels Region Gävleborgs Hållbarhetsstrategi.

Samhällsplanering

Det regionala utvecklingsuppdraget utgör grunden för avdelningens arbete med en hållbar utveckling inom infrastruktur och miljö. Fokus under år 2022 är bland annat infrastrukturfrågor som gynnar länets utveckling, regional samhällsplanering samt vara drivande i bredbandsutbyggnaden. Vidare sker aktiviteter inom miljöområdet med att arbeta för en grön omställning, cirkulär ekonomi och energieffektiviseringar.

X-trafik

Med anledning av de restriktioner som har följt pandemin och som har resulterat i en minskning av andel resande och intäkter, kommer avdelningen att arbeta för en omstart av kollektivtrafiken. Exempel på aktiviteter är varumärkeskampanjer. Vidare kommer avdelningen fortsatt arbeta med att hitta innovativa lösningar inom målet för en billig, enkel och bekväm kollektivtrafik. Utredningar inom området för en trygg kollektivtrafik kommer att genomföras samt analyser inom målet för en tillgänglig kollektivtrafik.

Förslag till beslut

Hållbarhetsnämnden har tagit del av informationen.

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum
2022-02-02**Beslutsunderlag**

- Verksamhetsplan 2022
- Presentation - Verksamhetsplan 2022, Avdelning Folkhälsa och hållbarhet
- Presentation - Verksamhetsplan 2022, Avdelning Samhällsplanering
- §122 HN Verksamhetsplan 2022

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum
2022-02-02

§11

Remiss- Länsplan för regional transportinfrastruktur i Västmanland 2022-2033 (HN 2021/154)**Beslut**

Hållbarhetsnämnden beslutar följande

1. Hållbarhetsnämnden har inget att erinra.

Sammanfattning

Region Västmanland är liksom Region Gävleborg planupprättare för sitt läns transportinfrastruktur. Länsplanen är ett uppdrag från Regeringen som delgetts samtliga planupprättare samt Trafikverket för framtagning av en ekonomisk investeringsplan för det statliga transportnätet.

Länsplanen har till uppgift att förvalta investeringar i det regionala statliga vägnätet, vilket är samtliga statliga vägar i Västmanlands län exklusive Europavägar och riksvägarna 56 och 70. Region Västmanlands ekonomiska planeringsramar är vid remissversionen preliminärt fastställda till 992 miljoner kronor för tolvårsperioden.

Förslag till beslut

Hållbarhetsnämnden föreslår besluta följande

1. Hållbarhetsnämnden har inget att erinra.

Expedieras tillAvdelningschef Samhällsplanering
Strateg
Remissinstans**Beslutsunderlag**

- Mejl - Remiss- Länsplan för regional transportinfrastruktur i Västmanland 2022-2033. Dnr RV210381

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum
2022-02-02

§12

Remiss - Förslag till Länsplan för regional transportinfrastruktur för Dalarna 2022-2033 (HN 2021/155)**Beslut**

Hållbarhetsnämnden beslutar följande

1. Hållbarhetsnämnden har inget att erinra.

Sammanfattning

Region Dalarna är liksom Region Gävleborg planupprättare för sitt läns transportinfrastruktur. Länsplanen är ett uppdrag från Regeringen som delgetts samtliga planupprättare samt Trafikverket för framtagning av en ekonomisk investeringsplan för det statliga transportnätet.

Länsplanen har till uppgift att förvalta investeringar i det regionala statliga vägnätet, vilket är samtliga statliga vägar i Dalarnas län exklusive Europavägar och riksväg 50 och 70. Region Dalarna ekonomiska planeringsramar är vid remissversionen preliminärt fastställda till 1048 miljoner kronor för tolvårsperioden.

Förslag till beslut

Hållbarhetsnämnden föreslår besluta följande

1. Hållbarhetsnämnden har inget att erinra.

Expedieras tillAvdelningschef Samhällsplanering
Strateg
Remissinstans**Beslutsunderlag**

- Remissförslag Länsplan 2022-2033 Region Dalarna

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

§13

Gemensam underhållsdepå för tåg, Region Gävleborg och Tåg i Bergslagen (RS 2021/2494)**Beslut**

Hållbarhetsnämnden föreslår Regionstyrelsen föreslå Regionfullmäktige besluta följande:

1. Under förutsättning av att de beslutande församlingarna i Region Dalarna, Region Västmanland och Region Örebro län fattar likalydande beslut beslutar Region Gävleborg, som delägare av Tåg i Bergslagen AB, att Tåg i Bergslagen AB ingår samverkansavtal samt hyreskontrakt med Jernhusen Depåfastigheter AB och Region Gävleborg för gemensam underhållsdepå för tåg i Gävle (Sörby Urfjäll).
2. Under förutsättning av att beslut fattas enligt punkt 1 ovan ingår Region Gävleborg samverkansavtal samt hyreskontrakt med Jernhusen Depåfastigheter AB och Tåg i Bergslagen AB för gemensam underhållsdepå för tåg i Gävle (Sörby Urfjäll).
3. Under förutsättning av att beslut fattas enligt punkt 1 och 2 ovan ingår Region Gävleborg samverkansavtal med Tåg i Bergslagen AB gällande samverkansförutsättningar under hyreskontraktets löptid inom den gemensamma underhållsdepån för tåg i Gävle (Sörby Urfjäll).

Sammanfattning

Region Gävleborg underhåller idag X-tågen på underhållsdepån på Näringen i Gävle. Näringen ska på sikt bli bostadsområde och på grund av detta behöver Region Gävleborg långsiktigt säkerställa tillgången till underhållsdepå för X-tågen.

Tåg i Bergslagen AB (nedan kallat TiB) underhåller idag sina tåg på underhållsdepån i Gävle i Sörby Urfjäll. TiB kommer i slutet av 2022 att börja erhålla nya längre och högre 4-vagnarståg (ER1). Befintlig underhållsdepå har inte kapacitet att underhålla de längre tågen utan ombyggnation krävs.

TiB:s befintliga drift- och underhållsavtal med SJ skulle ha löpt fram till december 2026 dock förhandlade SJ och TiB:s ägare fram ett förkortat avtal på grund av ekonomiska konsekvenser för SJ kopplade till coronapandemin. Resultatet av uppsägningen blev att befintligt avtal förkortades med tre år och löper ut i december 2023.

TiB har genomfört en utredning gällande olika alternativ för underhållsdepålösningar. Utredningen visar att den mest fördelaktiga lösningen är att vidareutveckla befintlig underhållsdepå i Gävle (Sörby Urfjäll). Beslut togs under hösten 2021 i TiB:s styrelse att gå vidare med alternativet att vidareutveckla befintlig underhållsdepå i Gävle (Sörby Urfjäll).

Fastighetsägare för de båda underhållsdepåerna är Jernhusen Depåfastigheter AB (nedan kallat Jernhusen), ett aktiebolag som ägs av svenska staten.

Tillsammans kan Region Gävleborg och TiB långsiktigt säkerställa tillgången till underhållsdepå för tågen som ligger i direkt anslutning till trafiksystemet.

Samarbetet mellan Jernhusen, Region Gävleborg och TiB hanteras enligt följande. TiB och Region Gävleborg ingår med Jernhusen ett samverkansavtal med bilagt hyreskontrakt. Både TiB och Region Gävleborg blir därmed Jernhusens hyrestagare och båda parter innehar ett förstahandskontrakt med Jernhusen.

TiB och Region Gävleborg ingår i sin tur ett samverkansavtal gällande samverkansförutsättningar under hyreskontraktets löptid inom den gemensamma underhållsdepån. Detta samverkansavtal reglerar att TiB och Region Gävleborg är jämbördiga parter gällande beslut rörande underhållsdepån samt att en rättvis fördelning finns mellan TiB och Region Gävleborg avseende nyttjandet av underhållsdepån.

Samverkansavtalet som TiB och Region Gävleborg ingår med Jernhusen reglerar samverkan fram till att inflyttning till underhållsdepån sker. Hyreskontraktet tar vid när inflyttning sker och reglerar gränsdragningar gällande ansvar i underhållsdepån samt hyreskostnaden. Samverkansavtal med bilagt hyreskontrakt ingås innan projektering genomförs.

Genom projekterings framtagande av program- och systemhandling erhålls ökad kunskap om omfattningen av ombyggnationen och genom upphandling av byggentreprenad erhålls ett belopp för genomförande av byggentreprenaden.

Utgiften för byggentreprenad beräknas till mellan 255 mnkr – 305 mnkr. Samverkansavtalet innehåller ”exit-klausuler” som innebär att om förstudie eller projektering visar att projektet inte är genomförbart eller beloppen i anbudet för byggentreprenad avviker från takbeloppet i investeringskalkylen kan Region Gävleborg och TiB besluta om att avbryta samarbetet med Jernhusen. Jernhusen står då för 50 procent av projekteringskostnaden, för de resterande kostnaderna står Region Gävleborg för 24 procent och TiB för 76 procent enligt överenskommen fördelningsmodell. Takbeloppet (305 mnkr) för byggentreprenaden, vilket ligger till grund för en av exit-klausulerna, utgörs av det högre beloppet i det ekonomiska spannet. Anledningen till detta är att minimera risken att projektet inte kan genomföras eller att det kraftigt försenas på grund av behov av nya politiska beslut, då det råder en del ovisshet gällande material- och råvarupriser samt kring byggentreprenadmarknaden i Gävle-området. Bedömningen är dock att utgiften för byggentreprenad ska inrymmas i det lägre beloppet om 255 mnkr.

Nyttjas ej ”exit-klausulerna” fördelas projekteringskostnaden, som beräknas uppgå till cirka 17 mnkr, med 24 procent på Region Gävleborg och med 76 procent på TiB.

Jernhusens totala investeringsutgift, exklusive projekteringskostnaden, för underhållsdepån kommer att framgå efter genomförd projektering och upphandling av byggentreprenad men uppskattas i dagsläget till cirka 293-347 mnkr. Alla beräkningar i denna tjänsteskrivelse bygger på Jernhusens beräkningsmodell som använts för andra projekt, bland annat i Västra Götalandsregionen samt WSP:s beräkningsmodell för byggnation av underhållsdepåer.

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum
2022-02-02

Hyreskontraktet för underhållsdepån är på 25 år. Den i nuläget uppskattade hyreskostnaden för underhållsdepån inklusive Jernhusens kostnader för drift och underhåll, hyreskostnad av befintliga lokaler i underhållsdepån samt Jernhusens procentuella direktavkastnings- samt vinstpåslag är cirka 33-37 mnkr/år. Ovan nämnda ekonomiska procentuella fördelning mellan Region Gävleborg och TiB gäller.

Genomförs investeringen beräknas den nya underhållsdepån stå klar mellan våren 2024 och hösten/vintern 2024. Tillträde till underhållsdepån sker enligt överenskommelse i samverkansavtalet med Jernhusen.

Hanteras inte tillgången till en underhållsdepå får detta konsekvenser i form av inställd tågtrafik i första hand för TiB:s trafik då det i dagsläget inte finns någon underhållslösning för de nya 4-vagnarstågen. Detta innebär ekonomiska konsekvenser för TiB, exempelvis om det dagligen ställs in 10 tågavgångar är den beräknade kostnaden för ersättningstrafik cirka 100 tkr/dag.

Dagen då Näringen ska byggas om till bostadsområde, påverkas Region Gävleborgs X-tåg genom att det inte längre finns en underhållsdepå i direkt anslutning till trafiksystemet. Bristen på underhållsmöjligheter skulle kunna innebära att tågavgångar behöver ställas in. Kan X-tågen underhållas på annan ort innebär det ökade kostnader och mer tid för underhåll då tågen behöver köras längre sträcka till/från underhållsdepån.

Hyreskostnaden kan tyckas hög men är det mest kostnadseffektiva lösningen i dagsläget. Alternativet, att inte genomföra ombyggnationen och säkerställa tillgången till en underhållsdepå för både Region Gävleborgs X-tåg samt TiB:s tåg kommer generera ännu högre kostnader. Detta i form av inställd tågtrafik där ersättningstrafik kommer behövas sättas in, högre underhållskostnader då fordonen behöver köras längre sträckor för att underhållas samt då även behöver vara ur trafik under längre tider vilket resulterar i ökat behov av ersättningstrafik. Den negativa påverkan på varumärkena kan resultera i minskade samhällsvinster ifall kunderna väljer andra, icke hållbara, färdmedel samt även en negativ inverkan på möjligheterna att studie- och arbetspendla och därmed möjligheten för företag och organisationer att rekrytera rätt kompetens. Detta går emot de nationella och regionala målen.

För att säkerställa att ingående av samverkansavtal och hyreskontrakt för underhållsdepån för tåg i Gävle (Sörby Urfjäll), enligt tillvägagångssätt beskrivet i denna tjänsteskrivelse, är rätt beslut att ta, har konsultföretaget WSP utfört en granskning. WSP kom fram till följande slutsatser:

- Jernhusens uppskattade investeringsutgift bör i vissa delar justeras något. Det förekommer poster i kalkylen som WSP inte har några beloppsuppgifter om och som därmed inte kan inkluderas i beräkningen, dessa uppgifter har Jernhusen detaljkunskap kring. Utöver detta ser WSP inte att det förekommer några ovanliga eller fördyrande lösningar i underlagen för underhållsdepån.
- Bedömningen är att Jernhusens hyra är rimlig och beräknad i linje med branschpraxis.

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

- Bedömningen är att en kostnadsfördelning utifrån antalet vagnar per flotta är rimligt och ger en enkel och tydlig bild av fördelningen. Modellen tar även hänsyn till framtida fordonsutveckling för båda parter och skapar en bra samarbetsgrund för ett effektivt nyttjande av anläggningen.
- Gällande funktioner/lösningar i underhållsdepån för verkstad, kombihall, personalutrymmen och spår ser WSP att framtaget förslag är rimligt och väl anpassat till behoven. Några förslag har lämnats gällande sådant som kan vara bra att tänka på vid projektering och detaljplanering av underhållsdepån.

TiB och Region Gävleborg har tillsammans med Jernhusen analyserat WSP:s kostnadssammanställning och anpassningar har genomförts för de kostnadsposter där Jernhusen har mer detaljerad information att tillgå. Bland annat har följande justeringar genomförts:

- Markkostnad har lagts till.
- Gällande projekteringskostnaden för program- och systemhandling används utfall från Jernhusens tidigare liknande projekt istället för WSP:s schablonbelopp.
- För byggherrekostnaden används utfall från Jernhusens tidigare projekt där Jernhusen har erfarenhet och inarbetade arbetssätt. WSP:s schablonbelopp används inte.
- Utifrån Jernhusens erfarenhet ska eventuell pålning inrymmas i beloppet WSP presenterat i avsnittet ”Entreprenadkostnader” ? ”MARK”.
- Gällande avsnittet ”Entreprenadkostnader” ? ”BEST” (spåranläggning inkl. installationer) i WSP:s kostnadssammanställning bygger denna på att spåranläggningen rivs och en ny byggs från grunden. Tillvägagångssättet kommer inte vara så utan befintlig anläggning kommer nyttjas men byggas om/justeras där befintligt material tas tillvara. Vid behov av nytt material har Jernhusen tillgång till lägre materialpriser.
- En post för ”Oförutsett/Kända risker” har lagts till.

Efter att WSP genomfört sin granskning beskriven ovan framkom ett önskemål från TiB:s ägare gällande att genomföra ytterligare en utredning. Syftet skulle vara att utreda huruvida Gävle är en bra lokaliseringsort för en underhållsdepå om TiB i framtiden skulle utöka samarbetet alternativt genomföra ett samgående med Mälardalstrafik MÅLAB AB. Denna utredning beräknas vara klar i mitten av februari 2022, alltså efter att beslut fattats i Region Gävleborgs hållbarhetsnämnd. Visar utredningen att Gävle ur denna aspekt inte utgör en bra lokaliseringsort och TiB:s ägare väljer att inte besluta enligt denna tjänsteskrivelse faller även eventuella beslut tagna inom Region Gävleborgs beslutande församlingar. Detta eftersom att beslutspunkterna är utformade så att TiB:s fyra ägare behöver fatta likalydande beslut för att beslutet ska anses giltigt.

Besluten i denna tjänsteskrivelse omfattar både ingående av samverkansavtal samt hyreskontrakt med Jernhusen, dock med möjlighet till ”exit” samt ett ingående av samverkansavtal med TiB.

Förslag till beslut

Hållbarhetsnämnden föreslår Regionstyrelsen föreslå Regionfullmäktige besluta följande:

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum
2022-02-02

1. Under förutsättning av att de beslutande församlingarna i Region Dalarna, Region Västmanland och Region Örebro län fattar likalydande beslut beslutar Region Gävleborg, som delägare av Tåg i Bergslagen AB, att Tåg i Bergslagen AB ingår samverkansavtal samt hyreskontrakt med Jernhusen Depåfastigheter AB och Region Gävleborg för gemensam underhållsdepå för tåg i Gävle (Sörby Urfjäll).
2. Under förutsättning av att beslut fattas enligt punkt 1 ovan ingår Region Gävleborg samverkansavtal samt hyreskontrakt med Jernhusen Depåfastigheter AB och Tåg i Bergslagen AB för gemensam underhållsdepå för tåg i Gävle (Sörby Urfjäll).
3. Under förutsättning av att beslut fattas enligt punkt 1 och 2 ovan ingår Region Gävleborg samverkansavtal med Tåg i Bergslagen AB gällande samverkansförutsättningar under hyreskontraktets löptid inom den gemensamma underhållsdepån för tåg i Gävle (Sörby Urfjäll).

Expedieras till

Trafik-, kultur- och folkhögskoledirektör
Ekonomidirektör
Avdelningschef X-trafik

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Gemensam underhållsdepå för tåg, Region Gävleborg och Tåg i Bergslagen
- Bilaga - Ritning befintlig underhållsdepå samt förslag nybyggnation

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum
2022-02-02

§14

Trafikplan 2023 (HN 2021/139)

Beslut

Hållbarhetsnämnden föreslår Regionstyrelsen föreslå Regionfullmäktige besluta följande

1. Anta Trafikplan 2023, med trafikutvecklingsåtgärder som innebär ny stadstrafik i Sandviken från juni 2023.
2. Att trafikutvecklingsåtgärderna i Trafikplan 2023 finansieras genom höjning av biljettpiserna inom kollektivtrafiken. Storleken på höjningen ska utgå från KPI och motsvara kostnadsökningen för trafikutvecklingen.

Reservationer

Alexander Hägg (M), Tommy Ljung (M), Bernt Larsson (SVG) och Peter Åkerström (KD) reserverar sig till fördel för eget återremissyrkande.

Sammanfattning

Region Gävleborg är regional kollektivtrafikmyndighet i Gävleborgs län och ansvarar för den regionala kollektivtrafiken. Region Gävleborg har bestämt att en Trafikplan ska upprättas som beskriver kollektivtrafiken i Gävleborgs län och de trafikutvecklingsåtgärder som planeras för kommande verksamhetsår. Trafikplanen ska beslutas av Regionfullmäktige.

De förslag till trafikutvecklingsåtgärder som föreslås i Trafikplanen grundar sig på de viljeinriktningar, ambitioner och prioriteringar som beslutats i Trafikförsörjningsprogrammet för perioden 2016-2030 samt den politiska inriktningen för Region Gävleborg 2019-2023.

En väl fungerande kollektivtrafik är en förutsättning för en hållbar utveckling i hela Gävleborg. Kollektivtrafiken möjliggör på ett klimatsmart sätt studier och arbete på andra orter, bättre matchning på arbetsmarknaden samt ett större utbud av rekreation. Länets kommuner har via de dialogmöten som hållits kunnat påverka innehållet och utformningen av Trafikplanen. Synpunkter och förslag från trafikföretagen, resenärer och allmänheten har också varit en viktig förutsättning i framtagandet av Trafikplanen.

Förslag till beslut

Hållbarhetsnämnden föreslår Regionstyrelsen föreslå Regionfullmäktige besluta följande

1. Anta trafikplan 2023, med trafikutvecklingsåtgärder som innebär ny stadstrafik i Sandviken (från juni 2023 samt förlängning av linje 15 ut mot Gävle strand (från juni 2023)).
2. Att i budget och planeringsförutsättningarna 2023-2025 beakta behovet av att utöka ramtilldelningen med 4,6 mnkr från år 2023 och ytterligare 4,1 mnkr från år 2024 för att kunna genomföra föreslagna trafikutvecklingsåtgärder. Detta förutsatt att

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum
2022-02-02

ramtilldelningen och behov av ytterligare prioriteringar har gett nämnden en förutsättning att få en budget i balans.

Yrkanden

Fredrik Åberg Jönsson (V) yrkar bifall till första punkten i förslag till beslut. Vidare yrkar han på att andra punkten ska ändras enligt följande:

2. Att i budget och planeringsförutsättningarna 2023-2025 utöka ramtilldelningen med 4,6 mnkr från år 2023 och ytterligare 4,1 mnkr från år 2024 för att kunna genomföra föreslagna trafikutvecklingsåtgärder.

Alexander Hägg (M), Tommy Ljung (M), Bernt Larsson (SVG) och Peter Åkerström (KD) yrkar återremiss av ärendet med följande motivering;

Med anledning av att det i den av regionfullmäktige antagna årsplanen och budget inte planerats för de prioriteringar som pekats ut i förslaget på Trafikplan 2023 och att man i förslaget inte heller redogör för hur planerade prioriteringar ska finansieras, samt att ärendet ej funnits tillgängligt för nämndens ledamöter och ersättare att ta del ut av i god tid innan nämndens sammanträde, yrkar Samverkan Gävleborg att ärendet återremitteras.

I det fall som återremissyrkandet faller, avstår ledamöterna i Samverkan Gävleborg från att delta i beslutet.

Jan Lahenkorva (S) yrkar enligt följande;

1. Anta Trafikplan 2023, med trafikutvecklingsåtgärder som innebär ny stadstrafik i Sandviken från juni 2023.
2. Att trafikutvecklingsåtgärderna i Trafikplan 2023 finansieras genom höjning av biljettpriserna inom kollektivtrafiken. Storleken på höjningen ska utgå från KPI och motsvara kostnadsökningen för trafikutvecklingen.

Jörgen Bengtson (C) yrkar bifall till Jan Lahenkorvas (S) yrkande.

David Lind (MP) yrkar bifall till Fredrik Åberg Jönssons (V) ändringsyrkande.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska beslutas idag eller återremitteras och finner att ärendet ska beslutas idag.

Ordförande ställer proposition på ordförandes ändringsyrkande och förslag till beslut och Jan Lahenkorvas (S) yrkande, och finner att Hållbarhetsnämnden beslutar i enlighet med ordförandes förslag till beslut.

Votering

Jan Lahenkorva (S) begär votering.

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Propositionsordning

Hållbarhetsnämnden godkänner följande propositionsordning:

JA - bifall till ordförandes yrkande

NEJ - bifall till Jan Lahenkorvas (S) yrkande

Omröstningen utfaller så att två (2) ledamöter röstar JA och sju (7) ledamöter röstar NEJ.

Förslag till beslut

Hållbarhetsnämnden föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige följande

1. Anta Trafikplan 2023, med trafikutvecklingsåtgärder som innebär ny stadstrafik i Sandviken från juni 2023.
2. Att trafikutvecklingsåtgärderna i Trafikplan 2023 finansieras genom höjning av biljettpriserna inom kollektivtrafiken. Storleken på höjningen ska utgå från KPI och motsvara kostnadsökningen för trafikutvecklingen.

Expedieras till

Regionstyrelsen

Regionfullmäktige

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Trafikplan 2023
- §97 HN Trafikplan 2023

Paragrafen är justerad

Voteringslista: §14**Ärende:** Trafikplan 2023, HN 2021/139

Voteringslist(or)

Trafikplan 2023

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Fredrik Åberg Jönsson (V), ordförande	X		
Jan Lahenkorva (S), vice ordförande		X	
Alexander Hägg (M), 2:e vice ordförande			X
Jasmine Larsson (S), ledamot		X	
Sven-Åke Toresen (S), ledamot		X	
Irene Bogren (S), ledamot		X	
Fredric Bergstedt (S), ledamot		X	
Tommy Ljung (M), ledamot			X
Katja Samuelsson (SD), ledamot		X	
Jörgen Bengtson (C), ledamot		X	
Bernt Larsson (SVG), ledamot			X
Peter Åkerström (KD), ledamot			X
David Ling (MP), ersättare	X		
Resultat	2	7	4

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum
2022-02-02

§15

Av ledamöter väckta frågor (HN 2022/10)**Sammanfattning**

Inga frågor har inkommit till dagens sammanträde.

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande